

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Uria (2)

“De ark en Israel en Juda blijven in de tenten”, 2 Samuel 11:11

De trouwe Uria bleef weigeren om tijdens zijn korte verlofperiode naar zijn vrouw Bathseba te gaan. Hij had daar zijn redenen voor

David probeert van alles en nog wat om Uria te bewegen naar zijn vrouw te gaan. Dan zal, zo meent hij, het overspel niet uitkomen en het verwachte kindje een kind van Uria lijken. We kunnen lang iets verbergen, maar vroeg of laat komt het toch uit. Daar zorgt God Zelf voor, Die het kwaad niet ongestraft kan laten. Bedenken we toch dat we gezegend zullen worden, als we met ons kwaad voor de dag komen!

Uria gaat na zijn eerste onderhoud met David niet naar huis, maar slaapt in de vertrekken van de schildwachten van het paleis. Dat is niet omdat hij niet naar huis zou verlangen, maar hij heeft genoeg reden om zo te handelen. Als David, ongerust natuurlijk, hem ter verantwoording roept, blijkt Uria's Godsvreze, edelmoedigheid en solidariteit. Als eerste noemt hij de ark des Heeren, waarvoor ook (nog) geen huis, maar een tent opgericht is. Misschien was de ark wel meegevoerd met het leger. In ieder geval kan Uria de gedachte niet verdragen, dat hij het als het ware beter zou hebben dan de ark, als het symbool van Gods wonen onder Zijn volk. Hij toont zijn eerbied en ontzag voor de Heere en Zijn inzettingen. Bovendien is het er de tijd niet naar om naar zijn vrouw te gaan, terwijl die luxe op dit moment aan de soldaten in het veld ook wordt ontzegd!

Hier ligt een les in voor ons, mannen. Laat Uria's opstelling tot een voorbeeld zijn en die van David tot een waarschuwing! David had veel vrouwen en moest toch ook nog Bathseba erbij, ook nog eens de vrouw van een ander! Uria, wel een man van vlees en bloed, denkt op dat moment echter niet aan de bevrediging van zijn lichamelijke lusten. Er zijn andere prioriteiten! Verstandig en sympathiek is de man die zich ook weet te beheersen en weet te onthouden. Gezegend zijn de Uria's die geestelijke zaken voorrang kunnen geven. Er is overal een tijd voor. Neen, gemeenschap binnen het huwelijk is geen zonde. Maar het is wel zonde als dat voor ons belangrijker is dan 'de ark', de dienst des Heeren. Het is wel zonde als dat voor de man koste wat het kost ten allen tijde voorrang heeft en hij niet weet met verstand bij zijn vrouw te wonen. Het is wel zonde als hij slechts denkt aan zichzelf!

Er is ook een andere kant. Binnen het huwelijk mag het niet zover komen, dat hetzij de man, hetzij de vrouw vanwege onthouding in lichamelijke nood komt. Er is een roeping naar elkaar toe. Maar het gaat me nu om de houding van

Uria ten voorbeeld te stellen. Sexualiteit is niet het een en al in het leven, ook niet in het huwelijksleven!

Ondertussen zint David op middelen om Uria toch naar huis te krijgen. Hij krijgt verlenging van het speciale verlof en voert hem dronken! David verlaagt zich erg, door dit te doen. Dit zijn nu twee kinderen van God, die nu samen juichen voor de troon. Het is onvoorstelbaar, waartoe een mens in staat is. Hij is tot alle boosheid geneigd! Wie durft zich echter boven David te verheffen? Wie is rein in zijn gedachtenwereld, in het huwelijk, en bij het hebben van gemeenschap? Wie kan zonder het verzoenend bloed van Christus en zonder de vernieuwende werking van Zijn Geest?

Maar al is Uria dronken, hij gaat niet naar huis! Hierin zien we Gods hand. Al Davids pogingen moeten mislukken; straks moet hij openbaar komen als een overspeler! Dat geen mens echter voor de dag wil komen en zijn boosheid opgeven, wordt ook steeds duidelijker. Het gaat met David van kwaad tot erger. Als blijkt dat Uria niet naar zijn vrouw wil gaan, rijst een ander, vreselijk plan bij hem op. Dan moet Uria maar dood en kan David de weduwe Bathseba ten huwelijk vragen.

En zo zien we de trouwe Uria even later met zijn eigen doodvonnis op zak, terug reizen naar het leger. Maar zoals de Heere David gestraft heeft voor zijn gruweldaden, zo heeft Hij Zijn trouwe knecht Uria beloond voor Zijn zelfverloochenende liefde voor de Heere en Zijn dienst en het vervullen van zijn soldatenplicht. Hoe de Heere dat doet? Ja ook, door hem straks de toegang te geven tot het huis des Vaders, hem bereid om de trouw en de zelfverloochening en de opoffering van Christus Jezus! Maar ook door Uria Zijn gunst te doen smaken, hier en nu. En dat geeft ware vreugde. Want Gods gunst sterkt meer dan de uitgezochtste spijs, Psalm 90. Is dat door genade ook uw ondervinding?

K. Hoefnagel

Hij kan, en wil, en zal in nood...

Ooit was professor G. Wisse (1873-1957), hoogleraar aan de Theologische School te Apeldoorn, een heel bekende persoon in de reformatorische kerken. Vooral vanwege zijn gaven als kanselredenaar. Als hij ergens een lezing of preek hield, kwamen daar duizenden mensen op af. Ook heeft hij veel boeken geschreven. Zijn mooiste boek vind ik nog altijd 'De droefheid naar God'. In dit boekje beschrijft hij heel Bijbels hoe Gods genade in de ziel beleefd wordt. En dan laat professor Wisse onder andere zien dat het genadeleven traspewijs groeit. Net zoals dat in psalm 68:10 wordt verwoord.

Koning Darius is naar huis gegaan. Met verdriet en zorg in zijn hart. En hij kan niet in slaap komen. Hij wil niet eten, hij heeft het orkerst en de zangeressen en danseressen weggestuurd, hij wil alleen zijn. Er komt zoveel op hem af. Als hij zijn verstand laat spreken, dan is het voor hem duidelijk dat Daniël dit niet zal kunnen overleven. Normaal gesproken zullen de hongerige leeuwen Daniël doden en verslinden. Hij is Daniël kwijt. Zijn trouwe dienaar, waar hij zoveel respect voor heeft. En het is uiteindelijk nog zijn schuld ook. Hij, Darius heeft de wet ondertekend die Daniël in de leeuwenkuil heeft gebracht. En zo brengt Darius de nacht door. Vol zelfverwijt. Gekweld door zorg en verdriet.

Darius is hier het beeld van een mens die zich door zijn eigen schuld heeft vastgezet. Een beeld van onszelf. Ook wij zitten door onze eigen schuld in een uitzichtloze situatie. We hebben ons laten verleiden door de satan, die ons ook goddelijke eer voorhield. *Gij zult als God wezen.* En door onze toestemming hebben we een onomkeerbare wet in werking gesteld. *Ten dage als ge daarvan eet zult ge de dood sterven.* En we hebben onszelf in een diepe duisternis gehuld. En we komen al vaster te zitten. Elke dag stapelen de zonden zich op. En vanuit onszelf is er geen weg meer terug. Het is als een wet van Meden en Perzen: *de ziel die zondigt zal sterven...*

Herken je dat? Dat je de slaap weleens niet kunt vatten. En dat je jezelf moet beschuldigen. Omdat je een zonde hebt

begaan. Iets wat je niet meer ongedaan kunt maken. Je ziet geen uitweg meer. Je weet niet hoe het goed kan komen. Niet met God. En niet met je naaste. Je kunt het niet meer herstellen wat je kapot gemaakt hebt.

Maar wat is het dan een wonder als je dan eens mag zien op de almacht en de goedheid van God. Als je dat eens echt mag geloven. Dat kan al wat hoop in je hart geven. dat het nog kán. Ik kán nog bekeerd worden. Want God is machtig. Het is nog mogelijk dat ik gered word. Want God is goed. Zoiets zien we ook bij Darius.

Zodra het licht begint te worden, gaat Darius naar de leeuwenkuil toe. Hij heeft de avond ervoor aan Daniël nog een wens meegegeven: *uw God, Dien gij geduriglijk eert, Die verlosse u.* Dat heeft Darius met eigen ogen aanschouwd. Daniël heeft zich niet geschaamd voor zijn godsdienst. En Daniël zal er ook weleens met Darius over hebben gesproken. Hij zal hebben getuigd van de macht van God. En datgene wat bij de collega's van Daniël tot vijandschap heeft geleid, dat wekte bij Darius juist respect. Darius heeft ontzag gekregen voor Daniël en de God van Daniël. En dat heeft Darius ook een bepaalde hoop gegeven dat die God in staat is om Daniël te verlossen.

Zo is Darius naar de leeuwenkuil gegaan. En hij heeft de steen van de kuil laten halen, en -zo lezen we in vers 21- hij noemt Daniël: 'knecht van de levende God'. Daar is hij van overtuigd. De God van Daniël lééft. Uit het feit dat Darius naar Daniël roept, zien we dat de koning een sprankje hoop heeft dat die God Zijn knecht Daniel heeft verlost.

En denk nu eens even aan het genadeleven. Professor Wisse zei dat als de Heere in je leven gaat werken, dan gaat dat traspewijs. Dan weet je niet direct dat je bekeerd bent. Lees het mooie boekje 'De droefheid naar God' maar eens. Daarin staat dat het al zo'n wonder is als je mag geloven dat je nog bekeerd kán worden. Nee, niet uit jezelf. Want jij hebt alles verknoeid. Maar Gód kan het. Hij is almachtig. En als je dan ook eens mag zien dat God het ook wíl. Want God is zo goed. O wat geeft dat al hoop in je hart. Ook al durf je nog niet te geloven dat je bekeerd bent. Maar dat God het kan. En dat God het ook wil. Dat geeft al blijdschap. En het wordt helemaal een wonder als je dan ook nog mag geloven dat God het ook doen zál. Zo beleefde de dichter van psalm 68 dat en zo wordt het nog beleefd: *Hij kan en wil en zál in nood, zelfs bij het naderen van de dood, volkomen uitkomst geven.*

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

Daniël 6:21

O Daniël, gij knecht des levenden Gods! heeft ook uw God, Dien gij geduriglijk eert, u van de leeuwen kunnen verlossen?

In artikel 11 wordt gewezen op geloofszekerheid en gevoelszekerheid. Deze twee werkelijkheden zijn geen dogmatische vinding, maar zijn ontleend aan de Schrift. In het dagelijks leven hebben denken en gevoelen zeker een plaats. Zelfs een belangrijke plaats. Daar dit zo is, staat het geestelijke leven daar zeker niet buiten. We dienen echter denken en gevoelen op de juiste wijze te zien. Zo ook geloofszekerheid en gevoelszekerheid.

Zekerheid

Nu zijn dit werkelijkheden waarover verschillend gedacht wordt. Gaat het over de geloofszekerheid dan is terecht gezegd: Die zekerheid is gebouwd op de onfeilbare waarheid van het Woord van God; is gegrond in de verkiezende liefde van de Vader, gegrond in het verlossende werk van Zijn Zoon en wordt ervaren door de toepassende kracht van de Heilige Geest. Dit is een inhoudsvolle, veelzeggende belijdenis. Het verstaan, het kennen, geschiedt procesmatig. Wie er behoefte aan heeft en om bidt wordt niet beschaamd. Laat het beeld van de wijnstok en de ranken een levensvoorbeeld zijn (Joh. 15). Er is ontstaan van het geloofsleven, er is groei in het geloofsleven. In een verklaring op Rom. 1:17 staat een gedachte van betekenis: Het begin van de weg is geloof en het einde is geloof. En wat daartussen ligt is een leven des geloofs met zijn diepten en hoogten, met zijn duisterheden en lichtende klaarte en altijd moet het zijn, zal het goed zijn, 'uit geloof tot geloof.' Het Woord, de bediening ervan en de sacramenten staan daar niet buiten. Voeden, sterken en bewaring geschieden door de genademiddelen. Strijd en bestrijding gaan niet voorbij. Zelfs twijfel blijft niet

Onderwijs en een rijk woord

DL V art. 11

onbekend. Maar dit staat onbeweeglijk, onvergankelijk vast. Evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: de Heere kent degenen die de Zijnen zijn (2 Tim. 2:19). Op de weg des geloofs is droefheid, maar ook blijdschap. Nu is er onderscheid tussen de zekerheid van het geloof en de zekerheid van het gevoel. We moeten oppassen dat we gaan scheiden en op die manier verder gaan dan onderscheiden. De praktijk laat dit zien en horen. Enerzijds valt het accent op het denken met het gevolg van zelfverzekerdheid en anderzijds op het gevoel met de conclusie: het is goed met mij, ik gevoel het. Het is echt wat ik beleefd heb. De liefde van de Heere werkt toch wederliefde. Zo kan de gevoelszekerheid leiden tot geloofszekerheid. Is er gevoelszekerheid, dan spreekt men ruim van de Heere. Is er die zekerheid niet, dan tobt of klaagt men.

“ *De blijdschap des HEEREN, die is uw sterkte. De vreugde van de Heere leidt tot vreugde in de Heere en maakt sterk.* ”

Het kan zelfs zo zijn: Ik vrees dat ik alles mis en mijn werk niet in der waarheid is. Petrus Immens geeft in zijn boek 'De godvruchtige avondmaalganger' pastoraal onderwijs. Hij schrijft dat het gevoelsleven maar tijdelijk is. Als de Heere het schenkt, wees dankbaar, acht het groot en bewaar het getrouw. Het is rijk. Mist ge gevoelige genade, meen niet dat ge alles, het voornaamste, mist. Sta naar versterking van geloofszekerheid. Het kennen van het leven door de drie-enige God. De Vader de Uitdelers van de zaligheid en zo in Zijn verkiezende liefde. De Zoon als Verdieners van de zaligheid. De Verzoener met God en de Deur tot God. Het hartelijke, toepassende, vertroostende, versterkende, verzegelende werk van de Heilige Geest.

Vreugde

Nu staat er in Nehemia iets opvallends: 'Zo bedroeft u niet, want de blijdschap des HEEREN, die is uw sterkte.' (Neh. 8:11). Het volk heeft zich verzameld op het plein voor de waterpoort. Het is een bijzondere dag. De eerste van de zevende maand. Nieuwjaarsdag. Welk een houding is er bij het volk. Het volk vraagt naar het Woord des Heeren. Als schriftgeleerde neemt Ezra het woord. De Wet, de woorden Gods, worden verklarend, begrijpelijk doorgegeven. De reactie was wenen en rouw bedrijven. De situatie van het volk wordt toch niet gering geacht. Is er onder ons nog droefheid over de zonde? Zonde van bedrijf of nalatigheid. Hoe staan wij voor de Heere? Let op waartoe Nehemia, Ezra en de levieten het volk opwekten: tot blijdschap want deze dag is de Heere uw God heilig. Het is de wil, de genade van de Heere, verblijd te zijn. Zeker, droefheid zou passen. Maar deze dag is een geschenken feestdag. God de Heere vraagt blijdschap. Blijdschap met Hem en zo met elkaar. Blijdschap is ook een rijke gave, een kracht, een steun, in de gang of omstandigheden van het leven. Vandaar dat Nehemia met nadruk zegt: De blijdschap des HEEREN, die is uw sterkte. De vreugde van de Heere leidt tot vreugde in de Heere en maakt sterk. De blijdschap in de Heere geeft kracht en moed. Dat lezen we in Habakuk 3. Daar wordt beleden de komst van de Heere in macht en majesteit. Rondom en onder het volk. En het gevolg ervan. Habakuk eindigt met een veelzeggend getuigenis. Er komen kale bomen, kale velden. Lege stallen. Heel de welvaart is weg. Er is broodgebrek. De hongersnood staat voor de deur. Een geweldige ramp en er is weinig hoop of moed voor de toekomst. Het gebeuren gaat aan Habakuk niet voorbij. Maar wat horen, wat lezen we: zo zal ik nochtans van vreugde opspringen in de Heere. Ik zal mij verheugen in de God van mijn heil. Die uitspraak kan tot reacties leiden. Makkelijk praten Habakuk. Je bent geen landbouwer, geen veehouder, geen kweker, geen teler. Je komt wel aan de kost. Zo kan in bepaalde situaties ook gedacht worden. Zo kan er ook

gesproken worden over een predikant. Hij kan makkelijk spreken. Is er iets, kerkenraad of gemeente laten hem niet staan. Nu dient een predikant zich goed bewust te zijn hoe hij denkt en spreekt over trieste omstandigheden. Er mag op de uitspraak van Habakuk geen kritiek komen, want die uitspraak is goed en zuiver. Zo was de belijdenis van Job niet hard, maar waar. De HEERE heeft gegeven, de HEERE heeft genomen, de Naam des HEEREN zij geloofd (Job 1:21). In beider belijden ligt onderwijs. In beider belijden schittert de Naam Jahweh. De 'Ik ben Die Ik ben'. Onverklaarbaar rijk is die Naam en waar die Naam van spreekt maakt de HEERE waar. Hij heeft permissie gegeven om erom te vragen. De HEERE zegt in welke situatie ook: Ik ben er, tot troost en kracht. Die HEERE laat leven bij Psalm 33:10. De Heere geeft geloof in God en goedertieren, troostvolle gedachten van God. De uitspraak van Habakuk is geen verleden tijd. Die blijft spreken en werken zelfs in kleine dingen of omstandigheden. Het is een opgaaf, maar ook een rijke zaak contact te hebben met ouderen en jongeren en dan oog in oog. Gesprek en gebed zijn zo nodig. Nu heeft het door Nehemia gebruikte woord met name de betekenis van sterk maken. Sterk wijst op een bastion, een vesting. Een bolwerk dat afweer biedt tegen alle vijanden. Dus de vreugde in God maakt sterk. Blij en sterk in God door Jezus Christus, de God des heils. Ook daarom mag gebeden worden. Welk een werk heeft een predikant. Een predikant werke niet als een veehouder die alleen maar zorgt voor goed voedsel. Hij zij een herder die leeft voor en met zijn schapen. Als het goed is weet ook een predikant van allerlei vertwijfelingen van het vlees en de zware aanvechting, maar kent ook wat er staat in artikel 11.

Uitkomst

In en onder alle omstandigheden verlaat de Heere niet. Hij kan Zich terugtrekken, Zich verborgen hebben. Men kan zich verlaten gevoelen en alle troost missen, maar men komt niet om. De Heere laat niet altoos in het verdriet (Psalm 74). De Heere doet niets, ook niet door Zijn houding, om te pijnigen, maar om te leren. Het 'na deze zult gij het verstaan' blijft staan en wordt waar. Daar wijst artikel 11 op. Rijk en goed. Er wordt gewezen op de Schrift, 1 Kor. 10: 13. Laten we erbij stilstaan hoe God de Heere door de samenstelling van de artikelen wordt

genoemd. God is de Vader aller vertroosting. Om vaderlijk te troosten, te vertroosten, leeft God de Heere. Het is Zijn lust, Zijn werk. Het behoort tot het eigene van God. Laten we er niet overheen lezen. Vader van alle vertroosting. Er is geen beperking. Er is geen grens. Nu zegt de tekst ook dit dat God de Heere de Zijnen niet boven hun vermogen verzocht laat worden. Door de werking van de vaderlijke zorg komt niemand om. Door de kracht van Gods rechterhand wordt men in stand gehouden (Psalm 118). Onder Gods toelating zijn er in deze wereld verzoeken. Maar Paulus kan schrijven dat God met de verzoeking ook de uitkomst geeft. Treffende dingen staan in een commentaar. God de Heere zorgt er voor dat elke verzoeking, die zal overvallen, voorzien zal zijn van een uitgang waar doorheen zij tijdig kunnen ontkomen. De commentator zegt: Het behoort tot het wezen van een verzoeking dat er een ontsnapingsmogelijkheid is. Zij is te vergelijken met een val of een fuik. Wie er eenmaal in zit, komt er niet meer uit. Doch als men er in terecht komt, hoeft men de moed niet te laten zinken. God zal de

fuik openscheuren zodat men er uit kan. Werkelijkheid is Psalm 124:6- 8. De eerste kerkdienst na de bevrijding is toch niet in het vergeetboek? Wat troostvol. De Heere geeft met de verzoeking ook de uitkomst. Eenmaal volkomen. Voor altoos. De toekomst sluit het heden voorgoed af. Maar de vaderlijke liefde is er vandaag en morgen, eeuwig. Door de Heilige Geest wekt de Vader aller vertroosting de verzekerdheid van de volharding wederom op. In de Psalmen worden we erop gewezen hoe de Heere het doet en wat het uitwerkt. Zijn spreken, Zijn werken en zo Zijn versterking, Zijn verzegeling geschieden naar Zijn Woord en belofte. Voor wie nu Gods Woord en belofte spreken en leven, gaat mede door de verkondiging van het Woord, sterk uitzien naar de heilsdaad van de Heere. De twijfel, de aanvechtingen, kunnen het roepen, het spreken, het pleiten op het Woord niet weerhouden. En de 'Ik ben die Ik ben' bevestigt Wie Hij is. De reactie daarop is: Genadig en barmhartig is de Heere. Lankmoedig en groot van goedertierenheid (Psalm 145: 8). Hij is de Alfa en de Omega.

M.C. Tanis

Van de redactie

Ontmoetingsdag Bewaar het Pand

D.V. zaterdag 12 september is op Urk in de 'Eben-Haëzerkerk' de ontmoetingsdag van 'Bewaar het Pand' gehouden. Sprekers: Ds. A. van Heteren over het weerstaan van de Heilige Geest, ds. A.J.T. Ruis over het uitblussen van de Heilige Geest, ds. A.C. Uitslag over het bedroeven van de Heilige Geest en ds. K. Visser over de kracht van de Heilige Geest. Het deed ons goed dat er sprake was van een betere opkomst dan vorig jaar op Urk. Er werd goed geluisterd naar het gesprokene. Vele bekenden hebben elkaar weer ontmoet en gesproken. We mogen terugzien op een goede dag.

Rotterdam- Kralingen

Woensdagavond 30 september 2015 D.V. in de Jeruzalemkerk, Jeruzalemstraat 95 te Rotterdam bevestigingsdienst door ds. J.M.J. Kieviet, aanvang 19.00 uur en direct aansluitend intrededienst van ds. A.J.T. Ruis. Adres van de fam. Ruis: Struikheide 28, 3069 LJ Rotterdam. Tel. 010- 3132474. Mail: ajtruis@kliksafe.nl

Predikantsvrouwencontactdag

D.V. 8 oktober te Nunspeet. Voor meer informatie mjvanderzwan@kliksafe.nl

Mannenbondsdag 2015

D.V. zaterdag 10 oktober. Ds. W.C. Polinder zal spreken over: Als mijn kinderen en kleinkinderen andere wegen gaan. Aanvang 10 uur, sluiting rond 14 uur. Plaats: Chr. Geref. Kerk 'de Tabernakel', Verlengde Maanderweg 146, 6713 Ede.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen over twee weken D.V. dinsdag 6 oktober 2015. Kopij graag binnen donderdag 24 september.

PREDIK HET WOORD

Dr. Van Kooten signaleerde onlangs dat er binnen de Nederlandse kerken maar weinig echt getrouwe bediening van het Woord plaatsvindt. Volgens deze predikant proberen sommigen door een actualiserende prediking de preek weer interessant te maken, maar daarbij neemt de moderne hoorder een centrale plaats in. In andere kerken wordt heel stichtelijk gesproken, maar daar neemt de bekeerde of gelovige mens een centrale plaats in.

Dat is een stevige maar ook een bedenkelijke uitspraak. Een algemeen oordeel te geven over de prediking onder ons, lijkt me een hachelijke zaak. Voor Nederland in z'n totaliteit moet dit helaas wel zo gezegd worden; ook echter binnen de Gereformeerde gezindte is veel verval. Maar zijn uitspraak lijkt me te snel uitgesproken en is te weinig onderbouwd.

Hoe ligt dat bij ons?

Het is mogelijk dat het Woord wordt omgebogen naar de behoeften van de bekeerde mens. We hebben een duidelijk en uniform beeld van "de weg", en dus laten we Gods Woord, de tekst die dingen zeggen die wij aanvaard hebben als algemene norm. Dat gevaar bedreigt ons. De preek wordt dan schematisch. Men zegt soms: "het staat er wel niet, maar....."; in dat geval wordt het gevaarlijk; we gaan soms zelf aangeven wat wel zo lijkt te zijn volgens onze gedachten. Ik denk dat iedere prediker dit gevaar loopt. Je kunt ook horen zeggen; "We weten niet zoveel van de dichter van deze psalm, maar....."; in het vervolg blijkt dan dat we heel veel denken te weten van deze dichter. Ik zeg eerlijk dat ik het altijd weer een verrassing vond, als de tekst overeen kwam met mijn eigen beleving. Maar ik moet ook zeggen dat het eveneens verrassend is, als de tekst dingen zegt die helemaal niet overeenkomen met mijn beleving. Persoonlijke ervaring is niet de norm. Daar moeten we eerlijk in zijn.

In de geloofsleer komen we als uitgangspunten voor het geloof drie dingen tegen die door de eeuwen heen de loop der dingen bepaalden: Gods Woord, de Belijdenis van de Kerk en het geloof van de gemeente. Dus kort gezegd: Het Woord, de leer en de beleving. Er zou veel te zeggen zijn over de onderlinge samenhangen tussen deze drie bronnen. In ieder geval zijn dit geen gelijkwaardige grootheden. De Schrift staat boven alles. De leer en de beleving zijn daaraan ondergeschikt. Eerst de Schrift. Sola scriptura. Maar de Bijbel is veelkleurig. Biblicisten halen er een eigen Bijbel uit. Men leest het Woord eenzijdig. Daarom is er de behoefte aan de Belijdenis. Deze geeft een globaal en compleet beeld van de Schriftinhoud. Er leven veel bezwaren tegen het gezag van de Belijdenis. Maar er is gelukkig ook heel veel overeenstemming.

De bevinding, dus de derde bron, is moeilijker in beeld te brengen. Bekeringsgeschiedenissen in de Bijbel zijn heel verschillend. Psalm 88 kent een heel andere beleving dan psalm 89. Petrus was een ander mens dan Thomas. Er is rijke verscheidenheid. De wijzen uit het Oosten hadden een langere weg dan de herders. Timotheüs was een heel ander mens dan Paulus. Daar is geen vastomlijnd schema

voor te geven. De weg van de een is die van de ander niet. Ons leerboek geeft als norm de drie stukken aan. Dat is een algemene aanduiding. Over de finesses spreekt ze zich niet uit. Gaan we nu de gemeente binden aan de details van onze persoonlijke voorstelling van de weg, dan lopen we vast. We willen dan de hoorders persen in een keurslijf. Laat daarom de tekst zijn eigen lijnen trekken. Doe dat eerlijk, zo moet ik mijzelf en anderen voorhouden. Je zit eerder dan je denkt in de wateren van de Schriftkritiek. Ga dus vooral niet algemeniserend te werk. U leest van Levi geen toeleidende weg, er zijn geen voorbereidende werkzaamheden. Laat in dat geval zien dat het allemaal van Gods kant komt. Dat de Heere de Eerste is en dat die roeping krachtadig is. Bartimeus zat langs de weg te roepen; daar is een (zwakke) aanleiding in de mens; maar ook daar kunnen we niet teveel in horen. Maar het geeft wel licht over het feit dat anderen sterk hebben moeten roepen om genade te ontvangen. De weg van de blindgeborene in Johannes 9 geeft prachtige lijnen voor de weg tot Christus en de kennis van Zijn Persoon, maar het gesprek met de Samaritaanse vrouw (Johannes 4) geeft weer enkele andere lijnen aan. Men zei vroeger al: wat de een van voren leert, leert de ander van achteren.

Voor de massa zijn deze overwegingen niet meer aan de orde. Dat is een duidelijk bewijs dat de geestelijke zaken buiten het hart omgaan; ze raken de mens dan niet meer. In veel preken is de toepassing verschaald en vervluchtigd. Er zijn mensen die denken dat de voorganger, als de toepassing komt, in herhaling valt. Het is daarom nodig om in onze dagen te benadrukken dat de rechte prediking bevindelijke prediking is. Gods Woord is op elke bladzijde bevindelijk getoonzet. De goede Herder roept Zijn schapen bij name; zij horen hun naam noemen, als de gangen van hun ziel worden verklaard. Dat gebeurt ook als hun gemis wordt benoemd; het kan tot troost zijn als uit de Schrift blijkt wat mensen doorleven in gemis en verlating. Zoals het ook zo'n grote troost is als we horen van de geestelijke diepten van de verlating in Gethsemané.

Van Kooten pleit dan voor een Bijbelse preek. Er mogen geen specerijen van de prediker aan te pas komen. We begrijpen hem. Als we dan maar beseffen dat Gods Woord in zichzelf bevindelijk is. Dat vraagt inzicht in het Woord en tegelijk ook in het hart van de mens. Maak in Uw Woord mijn gang en treden vast. En... specerijen brengen nu juist de smaak aan!

P. Roos

Enkele bladzijden uit het levensboek van Job (5)

Het geschiedde dan, als de dagen der maaltijden omgegaan waren, dat Job henenzond, en hen heiligde en des morgens vroeg opstond, en brandofferden offerde naar hun aller getal; want Job zeide: Misschien hebben mijn kinderen gezondigd, en God in hun hart gezegend. Alzo deed Job al die dagen. (Job 1:5)

De vorige keer lazen we, hoe Jobs kinderen van tijd tot tijd feestmaaltijden hielden, en elkaar ter gelegenheid daarvan uitnodigden. Nee, we moeten daarbij niet denken aan feesten waarbij Jobs kinderen zich te buiten gingen aan te veel eten en drinken en andere uitpattingen. Als dát het geval was geweest, was de godvrezende Job heel anders omgegaan met zijn kinderen dan we straks zullen horen. We moeten denken aan gepaste feestvreugde.

Jobs zorg

En toch, als Jobs kinderen zo bijeen waren, was Job niet zonder zorg. Want Job wist wat er in een verdorven mensenhart woont. Job wist ook: 'Er is geen tijd waarin mensen meer gereed zijn om zich te misdragen, dan als zij verkeren te midden van de gelegenheden tot vrolijkheid en blijdschap' (Hutcheson). Dáárom horen we hem vol zorg zeggen: 'Misschien hebben mijn kinderen gezondigd en God in hun hart gezegend'. Die laatste uitdrukking wil zeggen: Misschien hebben ze God vaarwel gezegd. Afscheid van Hem genomen. Misschien zijn ze zo in het aardse en vergankelijke opgegaan, dat ze de Heere vergeten zijn. Dát is Jobs 'heilige bekommring' (Hutcheson).

Ouders, is dat ook onze zorg? Als onze kinderen nog thuis wonen? Maar niet minder wanneer onze kinderen het ouderlijk huis allang verlaten hebben? Zijn we wel eens bang voor de gevaren die de ziel van ons kind bedreigen? Klinkt het wel eens, als een noodkreet die opgezonden wordt naar de hemel: 'Misschien hebben mijn kinderen gezondigd, en God in hun hart gezegend'?

Of ontbreekt bij ons de bewogenheid? Kennen we geen worstelingen om de zielen van onze kinderen? Zwijgen we, wanneer ze de zondag ontheiligen? Sluiten we onze ogen voor wat onze kinderen op

zaterdagavond of op vakantie doen – wat niet weet, wat niet deert? Dragen we geen zorg voor een verantwoorde schoolkeus voor onze kinderen – ze mogen zelf kiezen?

Heiligen

Job droeg zorg voor de zielen van de tien kinderen waarmee de Heere hem gezegend had! En tegen die achtergrond is het, dat we lezen: 'Het geschiedde dan als de dagen der maaltijden omgegaan waren, dat Job henenzond en hen heiligde'.

Als de feestmaaltijd voorbij was, stuurde Job een knecht naar zijn zonen en dochters met de boodschap dat hun vader hen verwachtte.

En wanneer ze dan gekomen waren, bracht Job voor hen allen een brandoffer. Maar voordat dit gebeurde, vond eerst iets anders plaats. Eerst 'heiligde' Job hen. Dat betekent: Hij gaf zijn kinderen de opdracht om drie dingen te doen. Ze moesten zich op de heilige offerplechtigheid voorbereiden door zich uiterlijk te reinigen, onder andere door hun kleding te wassen. Heilige plichten vragen om een heilige voorbereiding. Dat geldt nu nog! Bovendien riep Job zijn kinderen op tot zelfonderzoek: wie waren ze tijdens de feestmaaltijd geweest tegenover de ander, maar bovenal tegenover de Heere? En tenslotte moesten ze hun zonden voor de Heere belijden in het gebed. Dat ligt allemaal opgesloten in die drie woordjes 'en hen heiligde'.

Bij het altaar

Wanneer daarna de volgende ochtend aangebroken was, 'stond Job des morgens vroeg op en offerde brandoffers naar hun aller getal'. Laten we proberen, het ons voor te stellen. Daar staat Job, met zijn oudste zoon. En als priester van het gezin geeft hij zijn zoon de opdracht om zijn handen te leggen op de kop van het offerdier.

Terwijl Jobs zoon dat doet, belijdt hij zijn zonden tegenover de Heere en bidt hij om vergeving en verzoening. Dan neemt Job het mes en slacht het dier. Hij legt het op altaar en steekt het aan. En hetzelfde doet Job ook voor al zijn andere kinderen.

Begrijpt u wat Job hier doet? Zo indringend mogelijk bepaalt hij zijn kinderen keer op keer bij hun zonden, die ze belijden moeten. Zo indringend mogelijk richt hij hun aandacht op Gods heiligheid, die voelbaar en zichtbaar is in de gloed van de hoog oplaaierende vlammen. En zo indringend mogelijk wijst hij hen op de enige weg waarin een zondaar vergeving zal kunnen ontvangen van zijn hemelhoge schuld. De weg van verzoening door voldoening. De weg van de plaatsvervanging. De weg van het offer, dat heenwijst naar Christus.

Tenslotte zegt onze tekst: 'Alzo deed Job al die dagen'. Al die dagen. Totdat... zijn kinderen straks alle tien bedolven liggen onder het puin van een ingestort huis. O, wie zal beschrijven wat dat voor deze bewogen vader is geweest.

Maar één ding heeft Job zichzelf nooit hoeven verwijten. Dat hij er met zijn kinderen niet over gesproken heeft. Dat hij zijn kinderen nooit gewaarschuwd heeft. Want Job zocht het zielenheil van zijn kinderen. En wij?

A.J.T. Ruis

Uw Naam worde geheiligd.

Gods Naam is heilig. De Heere is de heiligheid Zelf en de oorsprong van alles wat heilig is. Er staat: Uw Naam worde geheiligd. Niemand kan iets tot de heiligheid van God toebrengen. De mens is van zichzelf onheilig. Alle goeds wat een mens heeft is uit genade gegeven. "Maar het betaamt Uw schepselen dat zij U kennen, Uw krachten vol verwondering overdenken, U in al Uw woorden, werken en handelingen loven, danken en prijzen. Dit is de heiligmaking, die zij aan Uw Naam kunnen bewijzen.

Hiermee wilt Gij door hen geëerd worden. Dit is de dienst, die Gij van hen ontvangen wilt. Och, hoe behoort ons hart en onze mond hiervan vol te zijn en over te vloeien. Want waar anders voor is ons een redelijk verstand gegeven, dan dat wij daarmee de hoogheid Uwer majesteit zouden overdenken en onderzoeken, om U in die weg in onze harten te heiligen! Waartoe hebt Gij ons met tong en spraakvermogen begiftigd, die de innerlijke gedachten tot uitdrukking brengen, dan om vooral Uw heerlijkheid te vertolken? Waartoe hebt Gij ons in Christus tot Uw eigen volk aangenomen, dan om Uw uitnemende deugden te verkondigen!" Gods Naam dient geprezen te worden vanwege Zijn goedheid, almacht en wijsheid. De hemelen vertellen op hun wijze de eer van God. Veel meer dient de mens Gods lof te verbreiden. Er is veel stof om God te verheerlijken. De Heere heeft het verstand en het spraakvermogen gegeven om dit te doen. In alles dient Gods Naam geroemd te worden. In voorspoed dient gesproken te worden van Gods goedheid. In tegenspoed van Zijn rechtvaardigheid. Er is reden God te loven wanneer Hij Zijn onderdanen beschermt en bewaart. Er is stof tot verheerlijking van Gods Naam wanneer de Heere de vijanden straft. Wat een mens niet begrijpt is reden tot aanbidding. Gods kinderen hebben reden Gods barmhartigheid, trouw en almacht te loven. Zij moeten anderen aansporen ook Gods Naam te verheerlijken. God is de Eerste, de Grootste en de Hoogste. Zijn glorie en heerlijkheid dienen verbreid te worden. Velen kennen God niet, loven en prijzen Hem niet. De heidenen hebben vele goden uitgedacht en afgodsbeelden gemaakt. Er zijn weinig christenen die God echt verheerlijken en aanbidden. De Heere regeert en bestuurt alle dingen. Maar velen denken aan geluk of fortuin. Misoogst leidt ertoe dat God van wreedheid wordt beschuldigd. In tijden van vervolging wordt Gods trouw in twijfel getrokken. Als het de goddelozen goed gaat wordt er een vraagteken gezet achter Gods rechtvaardigheid. Veel christenen spreken totaal niet tot eer van God. Zij wekken anderen niet op Gods Naam te verheerlijken. Er worden in Gods Naam valse eden uitgesproken. Gods Naam wordt misbruikt voor duivelse bezweringen. "En hoe weinigen zijn er nog, die vanwege deze schandelijke ontheiliging zuchten; die hun oren voor zulke gruwelen dichtstoppen, of zulke lasteraars ijverig bestraffen!" De ontheiliging van Gods Naam betekent niet dat de heiligheid en majesteit van Zijn

Naam verminderd wordt. De Heere blijft in Zichzelf altijd even heerlijk en groots. De gevallen mens wil de glorie van Gods Naam te niet doen en God van Zijn troon trekken. Dat is een afgrijselijke ongerechtigheid waarover Gods kinderen hartelijk bedroefd zijn. Een mens kan daar geen verandering in brengen, maar de Heere wel. Daarom is de bede nodig: Uw Naam worde geheiligd. "Geef dan, ja geef, Heere dat vele mensen (U) recht kennen. Verleen ze, dat zij in het binnenste van hun gemoed met ootmoed en eerbied Uw zelfstandige onvergankelijke eeuwigheid, Uw onoverwinnelijke almogendheid, Uw nimmer aflatende goedertierenheid, Uw alles- besturende wijsheid, Uw overvloeiende barmhartigheid overleggen, alsmede Uw onwedersprekelijke rechtvaardigheid en Uw onveranderlijke waarheid. Laat ze deze Uw eigenschappen in al Uw werken verheffen en prijzen." De bede houdt ook in dat de Heere door rechtvaardige oordelen de lasteraars van Zijn Naam straft. Met de woorden 'Uw Naam worde geheiligd' wordt ook gebeden dat Gods kinderen al meer Gods Naam gaan verheerlijken. "Ontsteek ons met meer ijver om voor Uw eer uit te komen en ons leven tot Uw eer in te richten." "En waartoe zouden wij zelfs naar het bezit van het hemelrijk verlangen, als dat niet strekte tot Uw eer? Welk plezier kan er zijn, waar niet gehoord, beoefend of verheven wordt de prijs en lof van Uw hoog te roemen Naam! Uit en door U is alles wat er is. U komt de glorie toe tot in eeuwigheid, U behoort eer en roem (te worden gebracht), al was het in ons eigen verderf. Maar nu zeggen wij, die Gij tot Uw eer en tot onze zaligheid als Uw kinderen hebt aangenomen: 'Vader, Uw Naam worde geheiligd!'"

A. van Heteren

Schuldgevoel (2)

Zoals beloofd kom ik nu langs bij mensen met een onrustig geweten. Ik hoop door Gods genade ook u te kunnen helpen. Liever gezegd: u naar de grote Helper te verwijzen!

Ik ben blij dat uw geweten onrustig is. Velen die een schuld hebben tegenover God en hun naaste zien dat niet of zoeken de schuld nog bij de ander. Anderen menen hun gedragingen nog heel goed te kunnen verdedigen. Maar u weet schuldig te zijn. U weet zich de oorzaak van verdriet bij anderen, van een conflict, van een scheiding. En u kunt er eigenlijk niet mee verder leven. Hoe moet het opgelost worden?

Ik zou u allereerst willen wijzen op het feit dat u gezondigd hebt tegen de Heere. Dat moet u leren beseffen. En de Heere leert ons dat inzien door Woord en Geest. Wij hebben gezondigd tegen een God Die goed voor ons is en geen lust heeft in onze dood. U ziet dat wellicht ook in, maar u kunt daar niet komen. U weet niet hoe dat moet: zondaar worden voor God. U kunt uw eigen harde hart niet breken. Daarom voelt u zich hulpeloos en ellendig.

Ik raad u dat u deze zaak voorlegt aan de grote Heelmeester, de Heere Jezus Christus. U hoeft niet te wachten om tot Hem te gaan: bij Hem is raad, bij Hem alleen. Of meent u dat u pas naar Hem toe kunt met een gebroken hart? Nee hoor, u mag ook naar Hem toe om een gebroken hart. Met elke zorg, onrust, nood en kwaal mag u bij Hem terecht! Want Hij is een volkomen Zaligmaker, Die ook vandaag nog even ongelukkige mensen als bijvoorbeeld de Samaritaanse vrouw wil helpen.

“Maar als God mijn hart gebroken heeft door Zijn zondaarsliefde, wordt mij de weg naar mijn naaste door Hemzelf gebaad!”

Wat gaat een mens een berouw krijgen als hij ziet dat hij gezondigd heeft tegen een trouw, geduldig en goeddoend God. En als Hij het u laat zien, dan trekt Hij tegelijk naar Zich toe. Dan komt er een innerlijke drang om al uw schuld voor Hem uit te schreien. En Hij laat u alles zeggen, belijden en bewenen. Stil en blij luistert Hij naar uw bekentenissen. En de engelen in de hemel verblijden zich ook.

Toen de verloren zoon tot zijn vader ging heeft hij echte vaderliefde ervaren. En door de ervaring van die wonderlijke liefde ging hij zich nog slechter voelen.

In deze weg, en daar wijs ik dan ten tweede op, zal het belijden van uw schuld ten opzichte van uw kind, uw vader, uw leraar of collega u lichter vallen. Schuld erkennen zal een van

nature hoogmoedig mens niet doen. Maar als God mijn hart gebroken heeft door Zijn zondaarsliefde, wordt mij de weg naar mijn naaste door Hemzelf gebaad! Dan gaat Hij als het ware voorop. Dan gaat u het proberen, ongeacht de uitkomst. Dan vraagt u de ander niet allereerst of hij vergeven en vergeten wil, maar dan komt u slechts met uw schuldbekentenis. Dan gaat het u niet om acceptatie van uw bekentenis, maar om het afleggen van die bekentenis. Zacheüs is na het bezoek van de Meester aan zijn huis en hart de mensen gaan bezoeken die hij had benadeeld. Dat is geen makkelijke weg geweest, maar wel een gewillige. En dacht u dat hij alleen die weg moest gaan? De Heere ging met hem mee. En dat geeft vrede in het hart. En zoals hoogmoed een mens lelijk maakt, zo siert de ootmoed hem!

Ik weet dat de omstandigheden moeilijk en ingewikkeld kunnen zijn. Ik wil niemand's zorg bagatelliseren. En er zijn ook zoveel van elkaar verschillende gevallen. Toch vertrouw ik dat ik in ieder geval een duidelijke lijn heb getrokken. Niet vergeten dus dat er een levende en wijze Koning in de hemel is, bij Wie een zondaar terecht kan!

En al zou men u niet vergeven, en al zal men zeker niet vergeten, het gaat er maar om dat u de vergevende liefde van de Heere mag ondervinden. Toen de verloren zoon weer thuis was, heeft hij ook pijnlijk ondervonden dat zijn oudste broer hem niet wilde accepteren. En hoe erg dat ook is, het was erger geweest als vader hem niet meer had aangenomen! Zo blijft er door de zonde helaas veel gebrokenheid in dit leven. Als er maar vrede mag zijn tussen de Heere en mijn ziel. Want dat is het allerbelangrijkste. En dat gun ik u!

Tenslotte: ik heb nog verscheidene vragen ter beantwoording liggen. Dank voor uw geduld, maar ik hoop op al de vragen in te gaan. Met een hartelijke groet,

K. Hoefnagel

P E R S BERICHT

TEGEN DE VERDRUKKING IN

1 oktober 2015: Presentatie van dvd en boek

'Tegen de verdrukking in'.

Onderwerp: Welke boodschap hebben om hun geloof vervolgde christenen voor ons, vrije Nederlanders? Onder islam, hindoeïsme en communisme onderdrukte gelovigen vertellen wat zij meemaakten, wat vervolging om het evangelie met hen deed en hoe zij reageren op de in het Westen vaak gestelde vraag hoe God hun lijden kan toelaten.

Organisatoren: Zes organisaties werken samen in dit project: Evangelie & Moslims, Friedensstimme Nederland, SDOK, Arab Vision, Stichting Gave, Trans World Radio.

Auteur en film: Aad en Dirk Kamsteeg.

Plaats en tijd: Zaal van het Reformatorisch Dagblad, Laan van Westenenk 12, 7336 AZ Apeldoorn. 20.00 uur, zaal open 19.30. Er is parkeergelegenheid.

Programma: presentatie boek en vertoning film, toespraak Anne van Olst (voorzitter SDOK) over toepassing in Nederlandse situatie interview met enkele van de personen uit de dvd en mogelijkheid tot discussie. De toegang is gratis; boek en dvd zijn deze avond voor € 5,00 te koop.

AFSCHEIDING 1834 - ULRUM

Een stukje geschiedenis van Ulrum

KerkHistorisch Museum Ulrum

In Ulrum is in 2013 door de werkgroep KHM (Kerkhistorisch Museum) een kennismakings-presentatie georganiseerd over de Afscheiding in 1834. Bijna iedereen weet van dominee Hendrik de Cock. Daarna is de stichting KerkHistorisch Museum Ulrum opgericht, om wat meer 'body' aan het project te geven.

De historische Ned. Hervormde kerk, waar de gebeurtenissen in de tijd van de Afscheiding plaatsvonden, wordt jaarlijks nog steeds door veel belangstellenden van over de hele wereld bezocht!

U begrijpt uiteraard wel dat de werkgroep en het bestuur van de stichting KHM voor het museum behoorlijk wat geld nodig hebben om verder te kunnen gaan. Vandaar onze vraag aan u: Wilt u ons financieel helpen? Dan kunnen we vooruit!

Bij voorbaat hartelijk dank!!

"Opdat we niet vergeten."

Banknummer NL03 TRIO 0197 9712 61 t.n.v. st. KerkHistorisch Museum Ulrum. info@museumulrum.nl

BOEKBESPREKINGEN

Pietas Reformata, Religieuze vernieuwing onder gereformeerden in de vroegmoderne tijd. Onder redactie van J. van de Kamp, A. Goudriaan en W. van Vlastuin. Paperback, 320 blz., € 29,90. Uitgave Boekencentrum, ISBN 978-90-239-2879-9.

Feestbundel voor prof. dr. W.J. op 't Hof bij zijn afscheid als bijzonder hoogleraar in de geschiedenis van het gereformeerd piëtisme vanwege de Hersteld Hervormde Kerk aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de VU te Amsterdam. De feestbundel bevat lezenswaardige bijdragen van collega's, zowel theologen als historici. Het is onmogelijk in deze boekbespreking

recht te doen aan alle bijdragen in deze bundel. We willen iets naar voren brengen uit de waardevolle bijdrage die prof. Dr. A. Baars heeft geschreven. "Wedergeboorte en homiletiek. Enkele kanttekeningen bij de homiletische inzichten van Spener en Francke." We geven de conclusie van Baars door (blz. 101 en 102): "Het onderzoek naar de prediking van het Duitse piëtisme staat in veel opzichten nog in de kinderschoenen. Dat geldt in versterkte mate van de homiletische inzichten in deze beweging. Het zou de moeite waard zijn dit brede veld nader te onderzoeken. Kennis van de homiletische kant van deze beweging is namelijk onmisbaar om de ontwikkelingen in de bezinning op de prediking goed in beeld te krijgen. Hierbij zal de relatie tussen prediking en wedergeboorte én wedergeboorte en prediker veel aandacht krijgen. Uit deze eerste verkenning is in elk geval het volgende gebleken. Luthers nadruk op de rechtvaardiging van de goddeloze wordt door het lutherse piëtisme niet ontkend. De accenten verschuiven echter duidelijk in de richting van een concentratie op de wedergeboorte en – als gevolg daarvan – op de vernieuwing van het leven. De roep van de piëtisten om vernieuwing van de prediking moet ook in dit kader gezien worden, net zoals de daaruit volgende nadruk op het feit dat de prediker een wedergeborene moet zijn. De praktisch-geestelijke vorming van (toekomstige) predikanten krijgt zo veel aandacht. Dat accent is legitiem. Niettemin bestaat het gevaar dat de wetenschappelijke vorming van de dienaren van het Woord onder druk komt te staan, al hebben deze piëtisten dat niet bedoeld. Het is ook terecht wanneer zij de noodzaak van wedergeboorte en heiliging in hun preken grote nadruk geven. Toch dreigt door de concentratie op heilsordelijke vragen wel een versmalling op te treden. De vragen van het gemeente zijn in de werkelijkheid van die tijd komen onder druk te staan van de persoonlijke vroomheid en de onderlinge stichting in het conventikel. Dat betekent dat het brede spreken van de Schrift over de vragen van leer en leven niet altijd volledig tot zijn recht komt."

Ds. H. Korving, Kennis in viervoud, paperback, 350 blz., 24,95 euro, Uitgeverij Brevier, Kampen, ISBN 9789491583650.

Het kloeke boek bestaat uit vier onderdelen. Ken de Heere. Ken jezelf. Ken je Bijbel. Ken je toekomst. De auteur heeft de indeling ontleend aan een lezing die een jonge Canadese vrouw

in maart 2009 hield voor een groep van ongeveer zeshonderd vrouwen uit Vancouver en omgeving. Zij had een agressieve vorm van botkanker en wist dat ze niet lang meer zou leven. Twee maanden later is ze gestorven op de leeftijd van 37 jaar. Op de belijdeniscatechisatie wordt veel tijd besteed aan het onderzoek van en het bezig zijn met Gods Woord. De auteur heeft dit boek geschreven om ook na de belijdeniscatechisatie met de kernwaarheden van de Bijbel bezig te zijn. Er worden veel Bijbelteksten geciteerd. Op die manier wil de schrijver de Bijbel met zijn lezers opendoen en onderzoeken. Ds. Korving hanteert de HSV. Het eerste deel van het boek gaat over het kennen van God. Het gaat over het persoonlijk kennen van God, het kennen in relatie van vertrouwelijkheid, nabije omgang en liefde. In het tweede gedeelte van het boek gaat over het kennen van jezelf. Dan lezen we behatenswaardige dingen over de strijd tussen vlees en Geest. Terecht lezen we op blz. 117 dat er geen wezenlijk verschil is tussen Romeinen 7 en Romeinen 8. In het hoofdstuk dat gaat over het kennen van de Bijbel wordt over het geloof geschreven. Op blz. 211 staat dat we moeten leren geloven dat we voor God niet kunnen bestaan vanwege onze zonden. Het ware geloof sluit de verootmoediging van het hart in. Het ware geloof doet ons onze zonden zien en bewenen. Door het ware geloof worden we uitgedreven naar en verbonden aan de Heere Jezus, Die gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren is. Wanneer de Geest ons door het Woord wijs maakt tot zaligheid, brengt Hij ons dus tot deze geloofskennis, dat wij, zolang we buiten Christus zijn, verloren liggen in zonde en schuld. Hij brengt ons tot het gelovig inzicht dat de Heere Jezus een Zaligmaker is Die volkomen kan zalig maken degenen die door Hem tot God gaan. Het laatste gedeelte gaat over de toekomst. Op blz. 294 en 295 kiest de auteur duidelijk positie tegenover hen die een tweedeling aanbrengen in de wederkomst en die spreken van twee fasen ten aanzien van de opstanding, namelijk eerst de opstanding van de gelovigen aan het begin van het duizendjarig rijk en dan pas later de algemene opstanding van alle mensen aan het eind van het duizendjarig rijk. Uiteraard kunnen we op bepaalde punten andere gedachten hebben dan de auteur. Maar dat neemt niet weg dat er veel goede en leerzame zaken in het boek worden aangetroffen.

Belijden, Nut en noodzaak van een goede belijdenis, gebonden, 100 blz., 14,95 euro, Uitgave Stichting Kerkelijk Bureau Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland, drukkerij AMV Lunteren, ISBN 978-9-082-15885-4.

De bibliotheek van de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland, die onder het Kerkelijk Bureau ressorteert, bevindt zich sinds eind 2013 in Barneveld. Uit de vele werken die deze bibliotheek bevat is het nu verschenen boek samengesteld. Het is een uitgave rondom het thema belijden. Dit belijden dient niet alleen in het hoofd te zitten, maar moet een zaak van het hart zijn. Een door God geschonken zaligmakend geloof is nodig, gewerkt door de Heilige Geest. Het boek bevat tien gedeelten uit de werken van ds. Theodorus van der Groe, ds. Daniel van Dyke, ds. Thomas Watson, ds. David Bruinings, ds. Abraham Hellenbroek, ds. Dominicus Goltzius, mr. Justus Vermeer, ds. Bernardus Smytegelt, John Bunyan en ds. Joseph Charles Philpot. Door het plaatsen van tussenkopjes, het maken van kortere zinnen en het vervangen van sommige woorden is de leesbaarheid vergroot. Dit draagt bij aan een betere verstaanbaarheid van de oude teksten. Het is een goede zaak dat schatten uit het verleden ontsloten worden voor jong en oud. Iets ervan willen we aan u doorgeven. Het eerste stuk is van ds. Theodorus van der Groe over Psalm 32:5. "Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor den HEERE." Daarin lezen we over het onderscheid tussen een onoprechte en een oprechte belijdenis. Van der Groe noemt acht kenmerken van de ware belijdenis: 1. Het is een vrijwillig belijden. 2. Het gaat gepaard met een gebroken hart. 3. Het gaat gepaard met een haten van de zonde. 4. Alle zonden belijden. 5. De oorsprong van zonden belijden. 6. Het rechtvaardigt God. 7. De zonden belijden

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@klikSAFE.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 20,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 20,- per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

in bijzonderheden. 8. Het is een aanhoudende belijdenis. We lezen aan het slot op blz. 16: "Al deze acht zaken hebben plaats in een goede en oprechte belijdenis van zonde. Voordat iemand zijn zonden also voor de Heere heeft beleden, is er niet de minste genade of vergeving voor hem te wachten. Degenen die hun zonden voor de Heere also niet belijden, die blijven daarin onboetvaardig leven en zullen in hun zonden moeten sterven. Of wij moeten onze zonden nu also oprecht voor de Heere onze God belijden en ons stellen in de weg van waarachtige boetvaardigheid of wij moeten er voor eeuwig in de hel voor branden. En daarom, och, of het de Heere nog eens mocht believen dit op het hart te drukken van zo veel blinde, zorgeloze, verstokte en onboetvaardige mensen als er onder ons zijn. Opdat zij nog eens mochten gebracht worden tot een ootmoedige belijdenis van hun overtredingen voor de Heere en tot een waar geloof en bekering."

Voor Hart en Huis, Bijbels dagboek 2016.
Auteurs: ds. G.S.A. de Knecht, emeritus-predikant van de Nederlands Hervormde Kerk te Barneveld, ds. A. van Heteren, predikant van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Urk, ds. H. Paul, emeritus-predikant van de Gereformeerde Gemeenten te

Moerkapelle, en ds. N. van der Want, emeritus-predikant van de Hersteld Hervormde Kerk te Melissant. Uitgeverij Royal Jongebloed, Heerenveen, € 6,95, ISBN 978-90-8897-110-5. Diverse Bijbelboeken komen in grote lijnen aan de orde. Voor elke dag is een dagtekst met een meditatie en bijbehorende Schriftlezing met een te zingen Psalmvers opgenomen. Dit keurig verzorgde dagboek verschijnt al vele jaren. Het zal ook nu zijn weg wel weer weten te vinden.

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

Marjon van Dalen, Kalifaat of de kogel, De impact van Boko Haram op de kerk in Nigeria, paperback, 107 blz., uitgave, Stichting De Ondergrondse Kerk, Gorinchem.

De christenen in het noorden van Nigeria hebben de afgelopen jaren veel geleden onder het geweld van Boko Haram.

Deze terreurorganisatie zaait dood en verderf. Dit boekje geeft ons daar een indruk van. Het laat zien hoe christenen in Nigeria omgaan met dit geweld en hoe de kerk staande wordt gehouden. Habila Adamu kreeg de keuze voorgelegd: zich bekeren tot de islam of de kogel. Zijn antwoord was: 'Ik ben bereid om als christen te sterven.' Hij werd door zijn hoofd geschoten, maar overleefde toch deze moordaanslag. Zijn zoontje wilde later soldaat worden in het leger om de terroristen te doden die zijn vader hadden willen vermoorden. Maar zijn vader zei: 'Zeg het Onze Vader eens op.' Na de woorden: 'en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren' zei zijn vader: 'Hoorde je dat David? God wil dat wij vergeven. Dat is de opdracht!' Een goede zaak voor jong en oud dit boekje te lezen. Het gaat niet alleen over gruwelijke vervolging, maar ook over de kracht en standvastigheid die de Heere onder zulke omstandigheden geeft.

IS DE DOOP GELIJKTIJDIG DE WEDERGEBOORTE?

De Puriteinen en onze vaders leren anders! Daarom wil de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht de WAARHEID weer terugbrengen in de Duitssprekende landen.

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie. Of bel 0345 - 58 08 10, ook voor een presentatie.

Voor giften: NL35 ABNA 0548 9879 20.

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begravenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl